

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Yüz seksen ikinci İçtima

28 . 1 . 1339 Pazar

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Zaptı sabık hulâsası	32	Kaklık istasyonunda vukuagelen şimendifer kazasına dair İcra Vekilleri Heyeti Riyasetinden suali	32
2. — Sualler	32	3. — Kütahya Mebusu Cemil Beyin, elyevm orman muhafaza memuru unvanını taşıyan sabık serbekçiler hakkında suali ve İktisat Vekâleti Vekili Feyzi Beyin tahriri cevabı	32:34
1. — Karahisar Sahrb Mebusu Ali Beyin, Karahisar Müddeiumumisinin esbabı tebdiline dair Adliye Vekâletinden suali	32		
2. — Denizli Mebusu Yusuf Beyin,			

BİRİNCİ CELSE

Bed'i müzakerat; saat : 1,30

REİS — Reisisani Ali Fuad Paşa Hazretleri

KATIPLER : Süleyman Sırrı B. (Yozgad), Hakkı B. (Van)

REİS — Celseyi açıyorum. Zaptı sabık hulâsası okunacak.

1. — ZAPTI SABIK HULÂSASI

Birinci Celse

Birinci Reisvekili Hüseyin Avni Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde bilinikâat zaptı sabık hulâsası kıraat ve aynen kabul olundu. Sürdüli Şeyh Reşid'le Mehmedoğlu Mustafa ve refikinin bakıyei müddeti cezaîyesinin affına dair Heyeti Vekileden mevрут levayihî kanuniye ile hiyaneti vataniyeden mahkûm Papa Pavlis ve Haliloğlu Seydi haklarında Adliye Vekâletinden mevрут evrakı hükmiye Adliye Encümenine, Ziraat Bankası bütçesine tahsisat ilâvesine, İktisat Vekâletinin İstanbul bütçesine dair Heyeti Vekileden mevрут levayihî kanuniye ile Konya Mebusu Hacı Bekir Efendinin, pamuklu kumaşların Gümrük Resmî hakkındaki taktirî Muvazenei Maliye Encümenine, Burdur Mebusu İsmail Subhî Beyin, vilâyatı müstahlasa ve İstanbul'da emvali gayrimenkule muamelâtına munhasır tecili düyuna ve Erzurum Mebusu Salih Efendinin, Medine mücavirlerine maaş tahsisine dair tekâlifî kanuniyesi Lâyihâ Encümenine havale edildi. Memaliki müstahlasa memurini hakkında Heyeti Vekilede zuhur eden itilâfa dair Encümeni Mahsus mazbatasıyle Trakya Jandarma tahsisatına dair lâyhâi kanuniyenin takdimen müzakeresi karargir oldu. Çorum Mebusu Hâşim Beyin, Lâzistan livasının Rize tesmiyesine dair taktirî reddolundu. Tunalı Hilmi Beyin, Sofya Camii Şerifi hakkındaki taktirî Haricieye Vekâletine gönderildi. Erzurum Mebusu Nusrat Efendinin, Elcezire İstiklâl Mahkemesinden istifasına dair taktirî okunarak mezkûr mahkeme için ikinci defa intihap icra ve teneffüs için Celce tatil olundu.

İkinci Celse

Hüseyin Avni Beyefendinin tahtı Riyasetlerinde bilinikâat memaliki müstahlasa memurini hakkındaki mazbata müzakere edilip neticede İstanbul memurini hakkındaki (Kanunun caizülistihdam olmaları) kaydının bunlar hakkında dahi tatbikına dair Yozgad Mebusu Feyyaz Âli Beyin taktirî kabul edildi. Elcezire İstiklâl Mahkemesi intihabatı neticesinde yalnız Antalya Mebusu Halil İbrahim Beyin 95 reyile Müddeiumumiliğe intihabolunduğu tebliğ edildi. Pazartesi ruznamesine Dahiliye Vekili Beyefendinin talebi üzerine, Umum Jandarma hakkındaki lâyhâi kanuniye ile memurin hareirahlarına dair lâyhâi kanuniye dahi ilâve olunarak içtimaa nihayet verildi.

Reis	Kâtip	Kâtip
Ali Fuad	Süleyman Sırrı	Hakkı

2. — SUALLER

1. — *Karahisar Sahib Mebusu Ali Beyin, Karahisar Müddeiumumisinin esbabı tebdiline dair sual taktirî Adliye Vekâletine,*

2. — *Denizli Mebusu Yusuf Beyin, Kalkık istasyonunda vukua gelen şimendifer kazasına dair sual taktirî İcra Vekilleri Heyeti Riyasetine havale edilmiştir.*

REİS — Efendim zaptı sabık hakkında söz istiyen var mı? Zaptı sabıkı kabul edenler lütfen ellerini kaldırsın. Aynen kabul edilmiştir.

(*İkinci ve üçüncü celseler hafidir.*)

3. — *Kütahya Mebusu Cemil Beyin, elyevm orman muhafaza memuru unvanını taşıyan sabık serbekçiler hakkında suali ve İktisat Vekâleti Vekili Feyzi Beyin taktirî cevabı*

Riyaseti Celileye

Ormanlarımızın korunması için istihdam edilegelen bekçilerin başında üç yüz elliser kuruş maaşı aslî bir orman serbekteci müstahdem idi. Orman muamelâtımızı daha muntazam bir şekle ifrâğ etmek ve Hazineimize daha ziyade varidat getirmek fikriyle olsa gerek, İktisat Vekâleti bundan on üç belki on dört ay mukaddem işbu serbektecilik unvanını orman muhafaza memurluğuna tebdil ederek maaşı aslîlerini bine iblâğ etti. Eğer ziri idaremizde vilâyet olsun, liva olsun, kaza olsun, asgari olarak 350 merkez mevcudiyetini kabul edersek ve o nispette de muhafaza memuru farz ve takdir eylessek bunların maaşı aslîlerine zammolunan altı yüz elliser kuruştan muhtacı tasarruf olan biçare bütçemize senevi iki milyon üç yüz yetmiş bin ve tahsisatı fevkalâdelerine zammı icabeden şehri bin ikiser yüz kuruştan beş milyon kırk bin iki, ceman ve senevi bütçemize yedi milyon dört yüz on bin kuruş raddesinde fazla bir masraf yüklenmiş oldu. Lâkin eski hamam eski tas fehvasınca bu hususta yalnız unvanlar değişmiş ve maaşlar artmış fakat, orman varidatında şu tebeddülât kanaatimce göze çarpacak derecede bir varidat tevlihedememiştir. Binaenaleyh hüsnüniyetle yapılmış olan şu muamele hence bir hatayı azim olup bütçemizde daima fazla bir masraftır. Zararın neresinden dönülürse kârdır fehvasınca artık bu hatadan geri dönülmeyecek midir? Yoksa yetmiş küsur bin liraya bâliğ olan şu azim masrafın ihtiyarında hâlâ sebat mı edilecektir. Keyfiyetin Meclis huzuru ile İktisat Vekâleti celilesinden sualini teklif eylerim.

20 Mart 1338

Kütahya
Cemil

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Orman muhafaza memurları hakkında Kütahya Mebusu Cemil Beyefendi tarafından Riyaseti Celilelerine takdim olunup 25 . III . 1338 tarih ve 219/378 numaralı tezkerei Devletleriyle vekâleti âciziye tesyîr buyurulan sual takriri sureti musaddakası mütalâa olundu.

Mezkûr takririn hulâsai müfadi, ormanların muhafazası için istihdam edilegelen orman bekçibaşlarının unvanı, muhafazamemurluğuna tebdil ve maaşı aslîleri de üç yüz elli kuruştan biner kuruşa iblâğ edilmek suretiyle maatah-

sisat bütçeye senevi yetmiş küsur bin lira raddesinde fazla bir masraf tahmil edilmiş olduğu merkezinde bulunduğu anlaşılmıştır. Üç yüz otuz altı senesi bütçesi mucibince ormanlarda dört yüz kuruş maaşı şehri (1 249) nefer bekçi ve beşer yüz kuruş maaşlı (330) nefer bekçibaşı ki, min hayselemecmu vesaiti muhafaza namıyla istihdam edilmekte olan (1 579) nefer bekçi ve bekçibaşıya maatahsisatı fevkalâde (420 816) lira ita olunagelmekte iken galâyı esar dolayısıyla maaşı aslîdeki killet emri muhafazanın evsafı matlûbeyi haiz kimselere tevdi imkânını işkâl eylemiş ve çünkü ormanları eyadii tahripten vikâye ile mükellef olan bekçilerin bu vazife icabatından olan birtakım muamelâtı ve ezümle hilâfı nizam ve mugayiri fen halât vukuunda ihticaca salih surette zabıt varakası tanzimi ve ormanlardan ihracolunau mamulâtın mesaha ve defteri mahsusuna kaydı gibi okuyup yazmaya mütevakkıf hususatı sairiyi ifaya kudretyabolmaları lâzımgelip halbu ki berminvali mâruz, maaşın kifayetsizliği, ormanların okuyup yazmaktan mahrum nâehiller ellerinde kalmalarını istilzam eylemeye başlamış ve binaenaleyh üç yüz otuz yedi senesi bütçesinin hîni tanziminde ormanlarımızın vaziyet ve ehemmiyeti ve civardaki kuranın kesreti ve mâruz olduğu tehlike nazarı dikkate alınarak ve kudreti maliye de pişi teemmülden dür tutulmıyarak ârifülarz (1 579) neferden ibaret olan bekçi ve bekçibaşlarının adedi (545) nefere tenzil ve hayvan beslemek üzere unvanları muhafaza memurluğuna tebdil ve maaşları biner kuruşa iblâğ olunarak bu memuriyetler oldukça kitabete muktedir ve hesabata aşına kimselere tevdi edilmek suretiyle ormanların bir dereceye kadar mubahülintifa, olduğu öteden beri caygir olan itikadı âmmeden tahlisine başlanmıştır.

Zikrolunan takrirdede serd ve ityan olunduğu veçhile 1337 bütçesinde bekçiler unvanının muhafaza memurluğuna tebdili ve maaşatın tezydii suretiyle bütçeye yetmiş küsur bin lira fazla bir masraf tahmil edilmiş olmayıp 1336 senesi bütçesinde ormanlarda müstahdem bekçi ve bekçibaşlar için maatahsisatı fevkalâde 420 816 lira tahsisat mevcut iken 1337 senesi bütçesinde tebdili unvanla muhafaza memurları için 261 600 lira tahsisat mevzudur ki, ikin-

eisi birinciden tenzil edildikte 151 926 liranın tasarruf edilmiş olduğu tezahür eder. Gerçi ormanların muhafazası noktai nazarından vekâletçe yapılan şu tedbir ve teşkilât muvafık ise de ormanlarımızın vüsatine ve ahali kuranın gayrimüdrük olarak itiyadettikleri tahribata nazaran ikame olunan 545 aded muhafaza memuru dun görüldüğünden bunların adedine bu sene bütçeden tasarruf suretiyle 38 nefer daha ilâve edilerek miktarları beş yüz seksen üçe iblâğ ve maaşları da 750 kuruşa tenzil edilmiş ve 339 bütçesinde de bunların haddi lâyıkına iblâğı teemmül edilmekte bulunmuştur.

Mamafih bu tedabirin ittihazı dolayısıyla 1336 senesi orman vâridatı 347 711 lira olduğu halde 1337 senesi vâridatı 606 548 lira olup varidatın 358 837 lira tezayüettiği erkamla tahakkuk ve tebeyyün etmiş olduğuna nazaran

tatbik edilen şu tedbir ormanların muhafazasına, varidatı Hazinenin izdiyadına âmil olduğuna şüphe bırakmamıştır.

Şurası şayanı arz ve tezkârdır ki, ormanların muhafazası için ihtiyar olunacak masrafin maddei haşebiyenin nakde tahvili suretiyle Hazineye girecek miktar ile mukayesesi doğru olmayıp çünkü, ormanlar aynı zamanda hayatı unumiyenin nâzımı ve birçok ihtiyacatı beşerin menbaı temini oldukları için emri muhafazalarında ne dereceye kadar itina edilse sezadır. Bu itinanın bittabi masraf ihtiyarını istilzam eylemesi ve ancak bu masrafın israfattan âri ve mahalline masruf olması lâzımgelceği arz olunur, efendim.

14 Teşrinisani 1339
İktisat Vekâleti Vekili
Feyzi

İçtimaî âti ruznamesi

1. — Zaptı sabık hulâsası

2. — Evrakı varide

Türk Şairi Abdülhak Hâmid ve Müverrih Abdürrahman Şeref ve Washington Sefiri sabık Ahmed Rüstem beylere hidematı vataniye tertibinden kaydı hayat şartıyla maaş tahsisine dair İcra Vekilleri Heyeti tezkeresi

Askerî İstanbul Fabrikaları 1338 senesi kadro ve bütçesi hakkında İcra Vekilleri Riyaseti tezkeresi

Tedrisatı iptidaiye Kanununun on beşinci maddesinin tefsirine lüzum kalmadığına dair Dahiliye Vekâleti tezkeresi

Mütarekeden sonra orduya alınan mütekaid zâbitan hakkındaki lâyihanın müstacelen müzakere edilmesi hakkında Müdafaai Millîye Vekâleti tezkeresi

Bir meselenin leh ve aleyhinde müzakere cereyan edip kifayetten sonra verilecek takrirlerin sürat ve selâmeti muamele namına nazarı dikkate alınmaması hakkında Süleyman Sırrı Beyin takriri

Siverek livasının müstakil liva haline kón-

ması hakkında Diyarbekir Mebusu Kadri Beyle rüfekasının teklifi

Biga'da zeytineliğe mütaallik alât için depolar tesisine dair Biga Mebusu Mehmed Beyle rüfekasının temenni takriri

Afyon ve Dumlupınar muharebatında fedakârlıkları görülen zâbitanın takdirname ile taltiflerine dair Müdafaai Millîye Vekâleti tezkeresi

Yeni Günün bir makalesi münasebetiyle Diyanı Riyaset kararı

Menderes nehrinden istifade edilmesi hakkında Sıird Mebusu Mustafa Sabri Efendinin takriri

İcra edilecek intihabat

1. — Elcezire İstiklâl Mahkemesi intihabatı

Müzakere edilecek mevad

Vekil beyler tarafından verilecek cevaplar Jandarma tahsisatı hakkında lâyihai kanuniye

Memurin harcırahları için Dahiliye bütçesine zam ierasına dair lâyihai kanuniye

Kanunu Cezanın 203 neü maddesinin tadili hakkındaki teklifi kanuni